



Kuzey bizi asimile eder



Bağdat veya Kuzey Irak'taki Kürt yönetimi, Kerkük'ün önündeki iki seçenek. Kerkük İl Meclisi'nin Türkmen üyesi Türkan Eyüp Şükür, " Erbil kent merkezinde Kürt yokken, Türkmen ağırlıklıyken, şimdi Türkmen bulmak mümkün değil. Kuzey'e bağlanırsak asimilasyon başlar" diyor.

KERKÜK'te, ister Kürt, ister Arap ya da Türkmen olsun, en popüler tartışma, kentin hangi tarafla birleşeceği konusu. "Bağdat yönetiminin mi, yoksa Kürdistan'ın mı güvenliği altına girsek?" hemen her yerde sorulan soru. Kerkük'teki Kürtler, istisnasız Kürdistan'a bağlanmaktan yana tavır koyuyor. Şii Araplar ve Şii Türkmenler ise genellikle, Bağdat yönetiminin kontrolünden yana. Sünni Türkmenler ve Sünni Araplar'da ise kesin bir kararlılık yok. Son dönemde Sünni Araplarda, ilginçtir, Maliki yönetimiyle işbirliği yapılması isteği daha ağır basıyor. Hatta Kerkük'ün nüfusu Sünni Araplardan oluşan Havice ilçesinde olan Maliki-Dicle kuvvetleri yanlısı yapılan gösteri, tüm Irak'ta "ezber bozucu bir eylem" olarak not edildi.

ERBİL ÖRNEĞİNİ YAŞADIK

Bağdat'ın kontrolüne daha sıcak bakanların ortaya attıkları gerekçeler, genellikle Kürtlerin son dönemdeki uygulamaları, verdikleri sözleri tutmamaları ile bağlantılı. Kerkük İl Meclisi'nin Türkmen üyesi Türkan Eyüp Şükür, "Halk hükümetle kalmayı benimsiyor" diyor ve bunun nedenini şöyle açıklıyor; "Erbil örneğini yaşadık. Erbil kent merkezinde daha önce Kürt yokken, burası Türkmen ağırlıklıyken, şimdi Türkmen bulmak mümkün değil. Erbil'de olan Kerkük'te de olabilir. Eğer Kuzey'e bağlanırsak. Asimilasyon siyaseti başlar." Tuz Hurmatu İlçe Meclisi'nin Türkmen üyesi İzzettin İsmail de Kürtlere bağlanmaya tamamen karşı. "Dicle ordusunun gelmesi çok önemli. Peşmerge nedir? Çetedir..."

KİLİT GÖREVLER KÜRTLERE

Asıl mesele, Kerkük bürokrasisinde Kürtlerin öncelikli olduğu ortaya çıkıyor. Tüm kilit görevlere Kürtler atanmış durumda. Türkmenler ancak daha tali mevkilere atanıyorlar. Arapların ise pek esamesi okunmuyor Kerkük bürokrasisinde. Yine kentte valiliğin ihalelerinde de Kürt firmalarının kayırıldığı görüşü hakim. Bu da Türkmenlerin, "Kürtler verdikleri sözleri tutmuyorlar" yaklaşımına neden oluyor.

Ancak tüm bunlara rağmen, bir yakınlaşma da yaşanıyor Türkmenlerle Kürtler arasında. Son dönemde, kontrol noktalarında Kürt güvenlik güçleri, geçmişin aksine Türkmenlere hiç sorun çıkarmamaya başlamış. Araplara, özellikle de Şii'lere ise güvenlik güçlerinin sürekli yaşattığı sıkıntılar, Kerkük'te herkesin dilinde. Aslında bu yeni değil. Kente hakim olan hangi grupsa, diğerlerine sıkıntı çıkarmış geçmişte de. Bir Türkmen'in verdiği örnek ilginç; "Saddam sonrasında yaşanan o karışık günlerde, hepimizin iki kimliği vardı. İkisinde de ayrı isim yazardı; Biri genellikle Şii'ler tarafından, diğeri Sünniler tarafından kullanılan isim. Şii kontrol noktasında, Şii isimli kimliği, Sünni kont-rol noktasında Sünni isimli kimliği kullanır, kolayca geçerdik."

TÜRKMEN-KÜRT İTTİFAKI

Türkmenler, son dönemde Kürtlerle kendilerine yönelik gözle görülür sıcaklaşma karşısında, ilk kez Kürtlerle ittifak yapmak, Kerkük'ün Kürdistan'a bağlanması konusunu tartışmış. Türkmenlerin ilk tercihi kesinlikle Kerkük'ün özerk kalması. Ancak bu olamıyorsa, "Neden Kürdistan ile birleşilmesin" diyenler de var.

Kürtler, Kerkük halkını Kürdistan'a katılmaya ikna edebilmek için başka yollar da bulmuş durumda... Mesela, Kerkük plakalı araçları şehre "vize" ile sokuyorlar. Kuzey Irak'taki Kürt kontrolündeki kentlerde müthiş bir imarlaşma, zenginleşme yaşanıyor. Erbil, Süleymaniye, Dohuk, adeta yeniden kurılıyor. Oysa Kerkük'te günlük yaşam son derece zor. Büyük altyapı problemleri var. Anayollar bile bozuk. Ara sokakların kimine ise normal binek araçlar çukurlar nedeniyle giremiyor.

Halanın sofrası

BAĞDAT'ın gönderdiği Dicle Savunma Gücü ile Peşmerge ordusunun birbirine çevirdiği namluların arasında kalan Kerkük'te beni Türkmenler ağırlıyor. Oteller çok güvenli değil. Ancak ne mutlu ki, Türkmenler belki de dünyanın en misafirperver insanları. Kendimi Kerküklü bir arkadaşımın halalarının evinde buluyorum.

En moda eylem adam kaçırma

SİLAHLARLA çevrili Kerkük'ün içinde Türkmenlerin günlük yaşamı şiddet ve korku sarmalında devam ediyor. Kentte en "moda" eylem, adam kaçırmak.

Adam kaçırmalar kimi zaman fidye için, kimi zaman siyasi nedenle yapılıyor. Bana anlatılan bir olay, kaçırılan bir Türkmen için, sırf son dönemdeki siyasi tutumu nedeniyle ilk istedikleri fidyede tenzilat yapılması. "Adam kaçırmalar artık sıradan oldu" diye anlattı bir Türkmen. "İstedikleri fidye de bulunup buluşturulup veriliyor. Ama kimi zaman, fidyeyi alıp ölüsünü veriyorlar. İşte bu çok acı..."

Kent sık sık bombalarla sarsılıyor

Kerkük kent merkezi, her hafta birkaç bombalama olayıyla sarsılıyor. Genelde bombalı araçlarla düzenleniyor saldırılar. Evinde misafir olduğum Türkmen anlatıyor; "Geçen hafta üç bombalama yaşandı. Eşim Ankara'dan gelecekti, bana telefonda 'kentte durum nasıl' diye sordu. Tam telefonla konuşurken de patlama sesi geldi. Ben de telefonda, canlı olarak dinlettim..."

Durum, kent ekonomisini de etkilemiş. Kerkük Kent Meclisi Üyesi Cevdet Zülal, insanların paralarını harcamaktan korktuklarını, alışveriş etmediklerini söylüyor ve ekliyor: "Herkes elindeki parayla, lazım olur diye dolar topluyor."